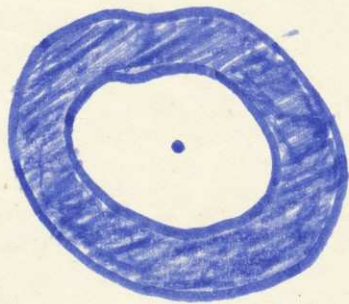

LYRA

MÉLYÉG MEGFIGYELÉSEK

5.

SZ.B., KAPOSVÁR, 1971. (KÉZIRAT.)

A n d r o m e d a :

- NGC.752. 24x: Teljesen felbontott, szépen ragyogó, szabályos kerek halmaz.
45x: Nagy méretű, közepes tömörségű; nagyon sok a fényes csillaga.

C a n c e r :

- M.44. 24x: Teljesen felbontott, nagy méretű, laza halmaz; alakja szabálytalan; csillagai fényesek; a látómezőben felül lévő része kissé fény tömörebb.
45x: Nem látni az egész halmazt a látómezőben. Csillagai nagyon ritkák; halvány csillagai jóformán nincsenek.
- M.67. 24x: Kicsi, korong alakú halvány ködösség; néha egészen halvány csillagok villannak fel benne.
45x: A háttérből jól kiemelkedő, nagyon szép, tömör halmaz; alakja kissé elnyult; nagyon sok apró kis csillagból áll, de még ködösség is maradt.

C a s s i o p e i a :

- NGC.129. 24x: Halvány, ködös halmaz.
45x: Sok csillagból álló, viszonylag nagy halmaz, a ködösség megmaradt; a szélénél egy fényesebb csillag.
- NGC.225. 24x: Kevés csillagból álló, laza halmaz.
45x: Elég nagy halmaz; a fényesebb csillagai félkörívet alkotnak.
- NGC.381. 24x: Kevés halvány csillaga látszik.
45x: Nagy területen szétszórt halmaz; halvány csillagai a látómezőt kitöltik.
- NGC.637. 24x: Közepes méretű ködszerűség, néhány halvány csillag látszik benne.
45x: Kevés fényesebb csillag között néha elővillannak nagyon halványak; a ködösség megmaradt.
- NGC.7788. 24x: Nagyon kicsi, halvány ködösség.
45x: Kicsit nagyobbak látszik, de így is nehezen látható köd; semmi alakzata nem látszik.
- NGC.7790. 24x: Közepes méretű, nagyon ritka halmaz; kb.6 fényesebb csillaga látszik jól.
45x: Több halvány csillag is látszik a fényesebbek körül, de még így is nagyon ritka; szabálytalan alakú; egyáltalán nem halmazszerű látvány!

P e r s e u s :

- NGC.957. 24x: Nagy méretű, felbontott halmaz, alakja hosszukás, csillagai közepes fényességűek; eléggé tömör halmaz.
45x: A látómezőt kitölti; a halmaz felső részén egy nagyméretű, korong alakú csillagcsoportosulás; ebből a korongból lefelé és kissé jobbra és balra is sávokba rendeződtek a csillagok.

A u r i g a :

- NGC.1664. 24x: Elég szétszórt, nem túl feltűnő, alig feltűnőbb a környékénél; némi ködösség látszik.
45x: Kb. tucatnyi halványabb csillag és két fényesebb.
- NGC.1857. 24x: Laza halmaz, fényes és halvány csillagokból álló, kör-alaku halmaz.
45x: Fényesebb csillagai közt halványak vannak; betölti a látómezőt; elég foghíjas halmaz.
- NGC.1893. 24x: Elnyult, ködös halmaz, laza, fényes csillagai rombuszt alkotnak.
45x: A látómezőt kitölti; 4 fényes csillaga körül sok halvány; többi részen ritka.

G e m i n i :

- NGC.2158. 24x: Halvány kis ködösség, szinte egybeolvad az M.35-el; szabálytalan; pár halványabb csillag rávetülve.
45x: Nagyon halvány. A csillagok közt nagy távolságok.

H y d r a :

- M.48. 24x: Szétszórt halvány halmaz, közepe felé ködös; szabálytalan alaku, nagyjából kör; a jobb oldalon ritkább.
45x: Betölti a látómezőt; a jobboldali ritkulás tisztán látszik.

M o n o c e r o s :

- M.50. 24x: Kicsiny, tömör, halvány, talán kör-alaku halmaz; 3-4 fényesebb csillagát sok halvány csillag övezi.
45x: Sok halvány csillag tűnik fel; kissé kinyulik az egyik oldalán; középtájt ködösség.
- NGC.2244. 24x: Nagy, laza, halvány halmaz, melynek közepe táján egy főleg kettősökből álló, 8-9 tagu, aránylag fényes csoport; betölti a látómezőt.
45x: Csak a középső részt nézve, szép látvány; teljesen felbontott; többes csillagok serege.
- NGC.2264. 24x: Elég nagy halmaz, alakja "lángnyelv"-hez hasonló; közepén a külső körvonalat követő ür, melyben egy-két halvány csillag van; az egyik oldalon egy fényes csillag ~~elötte~~ /előtte/.
45x: Kb. 20 közepes fényes és sok parányi kis csillag; betölti a látómezőt.

O r i o n :

- NGC.2141. 24x: A látómezőt betöltő, ritka, halvány, szabálytalan alaku halmaz; 4-5 fényes csillaghoz tucatnyi halvány vegyül.
45x: U.a. mint előbb; kisebb részletekre bomlik.

A n d r o m e d a :

- M.31. Elnyult ködösség, közepe fényesebb, szélei belevesznek a háttérbe.

C a n c e r :

- M.44. Felbontva látszik; kissé elnyult alakot mutat.

C a n i s M a i o r :

- M.41. Felbontatlan, de szemcsézett felületű, kerek ködösség; DDK-i szélénél egy feltűnő, különálló csillag.

G e m i n i :

- M.35. Felbontatlan, kerek ködösség, nincsenek határozott szélei, de fénye jól kiemelkedik a háttérből.

M o n o c e r o s :

- M.50. Halvány ködösség, de jól kiemelkedik a háttérből. Alakja körhöz hasonlítható.

O r i o n :

- M.42. Elmosódott ködfolt az "öv" alatt, egy fényesebb csillag körül. Nem láthatók igazi csillagosságai. A látómezőben halvány és fényesebb csillagok gyönyörű raja.

P e r s e u s :

- NGC.869/884. Két apró, de fényes halmaz, részben felbontva csillagokra; a D-i halmaz mintha fényesebb lenne.

T a u r u s :

- M.45. A szabadszemmel látszó 7 fényes csillag között rengeteg apró, "tühegyi" csillag látszik; nagyszerű látvány.

M o n o c e r o s :

- NGC.2215. 20x: Alig derengő, kis kerek felhőfoszlányként látszik; benne bizonytalanul látszó nagyon halvány csillagok.
35x, 55x: Jobb felbontás, egy tucatnyi nagyon halvány /10 magn. és halványabb/ csillagra, de a ködösség ~~xx~~ csökkent.
- NGC.2244. 20x: Nagyon laza és szétszórt halmaz, szabálytalan alakú; nagy és feltűnő; kb. 10-12 viszonylag fényes csillag; 4 csillagpár látszik.
35x, 55x: Semmivel sem ad többet a 20x-nál.
- NGC.2251.: 20x, 35x: Nem valami feltűnő, kis, hosszukás halmaz; a NY-i szélénél egy fényesebb csillag.
55x: Mintegy 10-12 nagyon halvány /kb. 10 magn./ csillagból álló, E---D elnyultságú halmaz, bár eléggé szabálytalan körvonalakkal.
- NGC.2261. 20x: Csak sejthető, elhomályosult csillagként.
35x: Elfordított látással felismerhető.
55x: Közvetlenül meglátható, de nagyon kicsiny és nagyon elmosódott fénylés; alakja nem vehető ki.
- NGC.2264. 20x: Nagy, feltűnő halmaz, nagyon laza és szétszórt, kb. 20-25 különböző fényességű csillagból; szegletes körvonala, hosszukás halmaz, nagyon szabálytalan eloszlással; a belsejében nincs csillag; a D-i végénél egy fényes csillag; több szép csillagsort tartalmaz.
35x, 55x: Csak széthuzottabb.
- NGC.2286. 20x: Alig érzékelhető kicsi ködösség.
35x: Felbontva nagyon halvány csillagok kis csoportjára; kissé hosszukás.
55x: Már nem valami halmazszerű a látványa.
- NGC.2301. 20x: 6-7 fényesebb csillag hullámvonal alakú vonulata, a D-i végénél nagyon halvány csillagok ködösen.
35x: Kedvezőbb felbontás, több halvány csillag látszik.
55x: A legjobb felbontás; a halvány csillagok egész kis felhőt alkotnak, bár a láthatóság határához közeliek.
- NGC.2309. 20x, 35x: Kicsiny, nem feltűnő, de felbontott halmaz, kevés ködös háttérrel; nehéz kiválasztani a gazdag környezetből.
55x: Nehéz megkülönböztetni.
- NGC.2311. 20x: Nagyon halvány csillagok nagyon kicsiny csomója, nehéz észrevenni.
35x: Felbontás halvány csillagokra; tömör halmaz.
55x: Mintegy 10 halvány csillagból áll.
- NGC.2323. /M.50./
20x: Feltűnő nagy, fényes halmaz, elég szabályos; jól felbontott, de eléggé zárt; sok fényes és halvány csillagból, nagyon halvány csillagok háttérével.
35x, 55x: Szélesebb felbontás, de semmivel sem több s nem érdekesebb látvány.

- NGC.2324. 20x: Nem valami feltűnő, kis halmaz, jól felbontott, lazán szétszórt, kb.10 csillaga látható.
35x, 55x: szélesebb felbontás, de nem több látvány.
- NGC.2335. 20x: Nagyon kicsiny, nehezen észrevehető kis csillagcsoport, nagyon tömör, alakja hosszukás.
35x, 55x: Kb.6-8 csillag görbén vonuló sora; több csillag csak gyanítható.
- NGC.2343. 20x: Kicsiny, de zárt, tömör halmaz, s ezért elég feltűnő; kissé ködös.
35x, 55x: 3 legfényesebb csillaga a széleken egy háromszöget alkot; a halmaz csak kb.8-10 halvány csillagot tartalmaz.
- NGC.2353. 20x: Könnyen azonosítható, a széleken egymással szemközti két fényesebb csillag révén; egyébként nem feltűnő, bár elég nagy s lazán felbontott halmaz, szinte szétfolyva kb.15-20 elég halvány csillaga.
35x, 55x: Nagyobb felbontás, de kevésbé halmazszerű, inkább mint egy gazdag égterület.
- NGC.2506. 20x: Nem nagy, s meglehetősen tompa fényű, de elég jól látható kerek ködösség, kevés elnyultsággal; gytított felbontás.
35x, 55x: Nagy ködösség, nagyon kevés felbontással.

O r i o n :

- NGC.1788. 20x, 35x: Csak elfordított látással vehető észre egy fátyol-vékony kis ködösség, egy nagyon halvány csillag körül.
55x: Nem látszik EL-al sem.
- NGC.1982./M.43./
20x: Egy nagyon halvány, gyenge derengés egy halvány csillag körül.
35x: EL-al jól észrevehető.
55x: Látása a legbiztosabb, s a legnagyobb kiterjedésű, széle csatlakozik az M.42. halvány széléhez.

P u p p i s :

- NGC.2421. 20x: Nagyon gyenge fényű, kicsiny ködfolt; kissé hosszukás.
35x, 55x: Részleges felbontás: a ködösségben sok apró fénypont.
- NGC.2422./M.47./
20x: Nagy, feltűnő, fényes, elég sok csillagból; jó felbontás, lazán; szabálytalan alak; érdekes csillag-alakzatokat tartalmaz.
35x: Szélesebb felbontás, de nem több látvány.
55x: Tulzott felbontás.
- NGC.2423. 20x: Kis ködös csillagcsoport; nem feltűnő.
35x, 55x: Jól felbontott, hosszukás halmaz, kb.10-15 csillag.
- NGC.2437./M.46./
20x: Nagy, feltűnő, kerek halmaz, csak halvány csillagokból áll, de ezek órási tömegben.
35x: Felbontottabb, de szépségéből vesztett.
55x: Tulzott felbontás.

NGC.2447./M.93./

20x: Fényes, feltűnő; tömör, de felbontott halmaz; szabálytalan alakú.

35x: A NY-i részét két 7-8 magn. csillag alkotja; a K-i része egy ködös csomó, benne sok halvány csillag ~~hát~~ villogásával.

55x: A ködös csomóban nagyszámu csillag sűrűn összezsúfolva.

NGC.2479. 20x: Egy nagyon bizonytalanul látszó, rendkívül halvány, gyenge folt.

35x: Mintha nagyon halvány, "küzöb"-csillagok kis felhője lenne.

55x: Nem látható!

NGC.2482. 20x: Nem látható /nagyon alacsonyan van/.

35x: Elég nagy, tejszerű folt, elég gyenge fényvel.

55x: Látszanak halvány csillagok, de a ködszerűség elhalványodott, nem lehet észrevenni; már nem jól látszik halmazszerűnek.

NGC.2509. 20x: Gyengén derengő, kicsiny ködös folt, nagyon elmosódott.

35x: Csak egy kis köd-fátyol.

55x: Néhány halvány csillag gyanított; a ködösség nehezebb.

NGC.2539. 20x: Nagyon halvány, nehezen ~~látható~~ látszó csillagok nagy, kerek felhője, egy fényesebb csillag mellett.

35x: Jó felbontás, rengeteg egyforma halvány csillagra; nagy, kissé ovális halmaz.

55x: Nehéz halmazként látni.

A " L Y R A " 1---5.sz.-ban szereplő megfigyelt objektumok:

Gombás Géza	8 cm f/4 RFT.	83 objektum
" "	5 cm f/7 refr.	54 "
Hevesi Zoltán	15,5 cm f/4,7 RFT.	37 "
Hudi László	12,2 cm f/7,3 refl.	36 "
Nagy Gábor	5 cm f/7 refr.	14 "
Romhányi Attila	19 cm f/7,3 refl.	14 "
" "	13 cm f/3,5 RFT.	47 "
Szabó István	5 cm f/7 refr.	16 "
Szentmártoni Béla	19,2 cm f/4,9 RFT.	16 "
" "	11,3 cm f/2,5 RFT.	43 "
" "	7,5 cm f/4,7 refr.	91 "

Keresőtávcsővel felismert objektumok:

Gombás Géza	4 x 16.	5 "
Horváth László	6 x 30.	8 "
Nagy Gábor	8 x 25.	10 "
Romhányi Attila	12 x 40.	17 "